

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT
ATURAN URUSAN MESYUARAT

NASKHAH SAHIH/BAHASA MALAYSIA

<http://www.parlimen.gov.my>

HARI SELASA, 10 DISEMBER 2024, PUKUL 10.00 PAGI

Bil. 16

WAKTU PERTANYAAN-PERTANYAAN MENTERI

1. PR-1533-MQT3027
Tuan Suhaizan bin Kaiat [Pulai] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah Kerajaan mengatasi masalah kenaikan premium insurans perubatan antara 40% hingga 70% dan inflasi kos perubatan negara sebanyak 12.6% tahun 2023, lebih dua kali ganda berbanding purata global 5.6%.
2. PR-1533-MQT3024
Datuk Seri Takiyuddin bin Hassan [Kota Bharu] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah penjelasan Kerajaan berkenaan kewujudan Titah Addendum yang berkaitan keputusan Lembaga Pengampunan Wilayah Persekutuan kali ke-61 pada 29 Januari 2024 yang melibatkan permohonan pengampunan oleh Dato' Sri Mohd Najib bin Tun Abdul Razak.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT
ATURAN URUSAN MESYUARAT

NASKHAH SAHIH/BAHASA MALAYSIA

<http://www.parlimen.gov.my>

HARI SELASA, 10 DISEMBER 2024, PUKUL 10.00 PAGI

Bil. 67

WAKTU PERTANYAAN-PERTANYAAN MENTERI

PERTANYAAN-PERTANYAAN BAGI JAWAB LISAN

1. PR-1533-L27562
Tuan Lim Guan Eng [Bagan] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan kemajuan selepas pindaan ke atas Akta Perubatan yang mensahihkan pegawai perubatan yang mengikuti kursus dan telah lulus Program Parallel Pathway (PPP) untuk Pembedahan Kardiorasik, Pembedahan Plastik dan Perubatan Keluarga.
2. PR-1533-L27346
Dr. Radzi Jidin [Putrajaya] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan bilakah subsidi bersasar bagi petrol akan dilaksanakan dan menjelaskan apakah pendekatan yang akan diambil Kementerian bagi memastikan golongan yang terkesan menerima bantuan sewajarnya.
3. PR-1533-L27146
Dato' Haji Adnan bin Haji Abu Hassan [Kuala Pilah] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan statistik bagi pampasan hilang upaya yang dibayar oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) bagi tahun 2023 serta usaha Kementerian untuk mengekang kes tuntutan palsu.

4. PR-1533-L27022
Datuk Che Mohamad Zulkifly bin Jusoh [Besut] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan sejauh manakah dasar 12 Inisiatif Gelombang Padi dapat menyelesaikan masalah beras yang melibatkan penguasaan kartel padi ekoran ketiadaan beras tempatan sejak Mac yang lalu.
5. PR-1533-L27223
Tuan Roy Angau anak Gingkoi [Lubok Antu] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan status terkini Kajian Pelan Pembangunan Rangkaian Jalan Raya 2040 (HNDP 2040) untuk Sabah, Sarawak dan Wilayah serta sejauh manakah impak pelaksanaan pelan tersebut dalam menambah baik rangkaian jalan raya di Sarawak termasuk dari segi kualiti, kesalinghubungan, keselamatan dan keselesaan pengguna.
6. PR-1533-L26830
Tuan Haji Bakri bin Jamaluddin [Tangga Batu] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan status Program My Kiosk di Pusat Penjaja Kecil Klebang, Pantai Puteri Tangga Batu yang mana perancangannya telah dinyatakan oleh Menteri pada sesi soal jawab Belanjawan tahun lepas dan bagaimana pula mekanisme pengagihannya.
7. PR-1533-L27070
Dato' Seri Dr. Wan Azizah Dr. Wan Ismail [Bandar Tun Razak] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan keberkesanan langkah-langkah melalui Dasar Keselamatan Negara 2021-2025 bagi laporan yang telah merekodkan 424,000 kanak-kanak berumur 5 hingga 9 tahun di Malaysia disahkan mengalami masalah mental.
8. PR-1533-L27106
Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan langkah dan perancangan Kementerian bagi memastikan tiada pengeksploitasian teknologi telekomunikasi bagi tujuan keganasan seperti yang berlaku di Lubnan apabila peranti "*paggers*" dan "*walkie-talkie*" diletupkan sehingga mengorbankan ramai warga awam.
9. PR-1533-L26914
Puan Rodiyah binti Sapiee [Batang Sadong] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan langkah yang akan diambil oleh Kementerian untuk mengurangkan karenah birokrasi dalam pelaksanaan projek Bekalan Air Luar Bandar (BALB) di Sarawak bagi memastikan projek dapat disiapkan mengikut jadual yang ditetapkan. Adakah Kementerian bercadang menyalurkan peruntukan secara terus kepada Jabatan BALB Sarawak.

10. PR-1533-L26137
Dato' Khilir bin Mohd Nor [Ketereh] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan berapa bilangan terkini anggota veteran yang bersara sebelum 1 Januari 2013 dan berapa anggaran kewangan yang diperlukan untuk menyelesaikan pelarasan pencen mereka.
11. PR-1533-L(5)00289
Dato' Mohd Isam bin Mohd Isa [Tampin] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan keunikan atau pembaharuan yang terkandung dalam Pelan Transformasi Ekonomi Bumiputera 2035 (PuTERA35) berbanding Tindakan Pembangunan Bumiputera 2030 dan apakah keperluan utama yang mendorong Kementerian untuk mempunyai sebuah lagi tekad baharu Bumiputera dalam masa yang agak singkat.
- [Pertanyaan di bawah PM 22(5)]**
12. PR-1533-L26188
Tuan Mohd Azizi bin Abu Naim [Gua Musang] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan perancangan Kementerian bagi menangani peningkatan kadar kemalangan maut di sepanjang jalan Gua Musang - Kuala Krai yang berpunca daripada masalah jalan berlubang dan bahu jalan yang sempit.
13. PR-1533-L27538
Datuk Seri M. Saravanan [Tapah] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan penambahbaikan ke atas Akta 4 dan Akta 800 yang sedang dilaksanakan oleh KESUMA sebagai usaha memperluas liputan perlindungan keselamatan sosial Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO).
14. PR-1533-L27006
Datuk Iskandar Dzulkarnain bin Abdul Khalid [Kuala Kangsar] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan justifikasi cadangan meluaskan bahagian swasta di hospital Kerajaan atau perkhidmatan pesakit bayar penuh (PPBP) dan sejauh manakah Kementerian melihat PPBP ini sebagai beban tambahan kepada doktor dan menjejaskan penjagaan pesakit.
15. PR-1533-L26120
Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob [Bera] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan apakah Kerajaan akan meneruskan perancangan untuk menyasarkan semula subsidi petrol, sekiranya ya, bila dan apakah mekanisme yang akan diguna pakai.

16. PR-1533-L26786
Dr. Hajah Halimah Ali [Kapar] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan :
- (a) langkah untuk memastikan jadual berkala penyelenggaraan bagi Jalan Pelabuhan Utara (Federal Route 103), New North Klang Straits Bypass (Route 20) dan Persiaran Raja Musa (Route 2) dipatuhi ; dan
  - (b) pelan tindakan untuk memastikan sistem saluran di tepi semua jalan tersebut berfungsi dengan baik.
17. PR-1533-L26993
Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan kadar terkini krisis kesihatan penyakit tidak berjangkit (NCD) di Malaysia dan apakah pandangan Kementerian mengenai cadangan pengenalan cukai ke atas makanan tidak sihat sebagai langkah membendung obesiti di negara ini.
18. PR-1533-L26246
Tuan Zahari bin Kechik [Jeli] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan pelan tindakan Kementerian dalam mendepani Malaysia menuju negara menua menjelang 2030 dan negara tua menjelang 2044.
19. PR-1533-L26157
Dr. Richard Rapu @ Aman anak Begri [Betong] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan kursus-kursus dalam bidang TVET yang telah diperkenalkan oleh Kementerian. Nyatakan statistik dari segi bilangan kursus, jumlah penyertaan dan juga rancangan pelaksanaan pada masa hadapan dalam memastikan ia tidak bertindih dengan program-program TVET yang ditawarkan oleh institusi lain.
20. PR-1533-L26677
Puan Hajah Salamiah binti Mohd Nor [Temerloh] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan :
- (a) senarai *hotspot* banjir kilat dalam rekod Kementerian di sekitar kawasan Parlimen Temerloh serta punca-puncanya; dan
  - (b) adakah kementerian bersedia menyalurkan peruntukan tambahan yang secukupnya kepada Kerajaan negeri dan Kerajaan tempatan untuk menangani isu banjir kilat yang dinyatakan.

21. PR-1533-L26883
Puan Wong Shu Qi [Kluang] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan bila pelaksanaan Multi Lane Fast Flow (MLFF) akan dibuat dan apakah halangan utama bagi pelaksanaan sistem berkenaan.
22. PR-1533-L26793
Tuan Zulkifli bin Ismail [Jasin] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah langkah proaktif KKM dalam menangani isu kecenderungan bunuh diri yang semakin meningkat dalam kalangan remaja.
23. PR-1533-L26042
Tuan Khoo Poay Tiong [Kota Melaka] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan inisiatif-inisiatif yang telah dilaksanakan oleh Kementerian setakat ini untuk menjaga kebajikan para atlet memandangkan salah satu fokus utama Menteri adalah kebajikan atlet.
24. PR-1533-L27044
Tuan Jamaludin bin Yahya [Pasir Salak] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan apakah hasil perbincangan bersama pemegang taruh dalam memuktamadkan cadangan dan perincian bagi mencari penyelesaian terbaik isu padi dan beras seperti yang dimaklumkan pada Mesyuarat Kedua, Penggal Ketiga yang lalu.
25. PR-1533-L26013
Dato' Sri Sh Mohmed Puzi bin Sh Ali [Pekan] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan bentuk pemantauan berkala yang dilaksanakan terhadap dewan makan di Maktab Rendah Sains Mara di bawah seliaan Kementerian dalam memastikan isu seperti aspek kebersihan, pematuhan piawaian dan spesifikasi hidangan diikuti dengan jujur oleh kontraktor yang mendapat tender dewan makan tersebut.
26. PR-1533-L26716
Dato' Hajah Mumtaz binti Md Nawi [Tumpat] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan :
- (a) apakah status terkini penubuhan Institut Kesihatan Mental termasuk aspek pendanaan dan tenaga pakar yang diperlukan; dan
  - (b) berapa bilangan kes yang telah diterima menerusi Talian Bantuan Krisis Kesihatan Mental sehingga kini, serta apakah tindakan susulan yang diambil untuk membantu mereka yang memerlukan.

27. PR-1533-L26860
Tuan Cha Kee Chin [Rasah] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan situasi terkini masalah benih sah untuk para pesawah, mohon memberikan penjelasan secara menyeluruh dengan memberikan fokus dari segi bekalan benih sah ketika musim menanam dan harga benih tersebut.
28. PR-1533-L26047
Kapten Dato' Dr. Zulkafperi bin Hanapi (Bersara) [Tanjung Karang] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah pencapaian semasa Kertas Putih Kesihatan serta apakah tindakan bagi mencapai sasaran yang ditentukan dalam tempoh masa terdekat.
29. PR-1533-L26819
Puan Rodziah binti Ismail [Ampang] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan status perolehan ubat-ubatan rawatan hemofilia bagi tahun 2024 terutama sebab pesakit hemofilia dilaporkan tidak menerima bekalan beberapa bulan lepas di samping peruntukan bagi tahun 2025 mengikut jenis rawatan khususnya rawatan berasaskan faktor, rawatan bukan faktor dan bahan memintas.
30. PR-1533-L26698
Dato' Dr. Haji Alias bin Razak [Kuala Nerus] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan langkah-langkah segera yang telah diambil untuk mengekang penularan virus cacar monyet susulan terdapat kes positif telah dikesan baru-baru ini.
31. PR-1533-L27265
Tuan Riduan bin Rubin [Tenom] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk menaik taraf jambatan Ponontomon daripada jambatan kayu kepada jambatan konkrit untuk meningkatkan kesejahteraan taraf kehidupan sosial penduduk setempat memandangkan jambatan sedia ada berisiko dan kurang selamat untuk kegunaan harian.
32. PR-1533-L26337
Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan apakah langkah yang diambil melalui JAKOA untuk mengekang pencerobohan terhadap tanah adat Orang Asli ekoran Mahkamah Tinggi Ipoh yang memerintahkan dua syarikat untuk menghentikan projek pembinaan empangan hidroelektrik mini serta-merta dari tanah adat Orang Asli di Ulu Geruntum, Gopeng.

33. PR-1533-L(5)00275

Tuan Manndzri bin Nasib [Tenggara] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan apakah usaha pihak Kementerian dalam memperkasa peranan TVET pertanian yang bukan lagi menjadi pilihan utama anak muda di samping meremajakan bidang pertanian dalam mengurangkan kebergantungan import makanan yang tinggi dan mencatat sebanyak RM78.7 bilion makanan tahun lalu serta menimbulkan ancaman keselamatan makanan negara.

[Pertanyaan di bawah PM 22(5)]

34. PR-1533-L26573

Dato' Sri Saifuddin Abdullah [Indera Mahkota] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan peranan PBT dalam menyediakan kemudahan sukan untuk bakat-bakat kanak-kanak kerana terdapat sesetengah sukan yang memerlukan kelengkapan khas seperti gelanggang junior.

35. PR-1533-L27159

Tuan Syahredzan bin Johan [Bangi] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan :

- (a) langkah-langkah yang diambil dan insentif-insentif yang diberikan oleh pihak Kementerian bagi menjaga kebajikan para atlet; dan
- (b) jumlah atlet yang telah menerima manfaat Skim Penggajian Atlet sehingga kini.

36. PR-1533-L27433

Tuan Fathul Huzir bin Ayob [Gerik] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan sejauh manakah kajian terperinci telah dijalankan terhadap prosedur penyediaan deposit dan jaminan bank, kadar caj serta kaedah kutipan bagi warga asing yang mendapatkan rawatan di fasiliti KKM yang dilaporkan mencecah RM40 juta.

37. PR-1533-L(5)00279

Tuan Chiew Choon Man [Miri] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan apakah perancangan bagi meneroka zon ekonomi khas antara Brunei dan Miri, yang berpotensi meningkatkan pelaburan rentas sempadan, perdagangan dan pelancongan, mengambil contoh kejayaan model zon khas Johor-Singapura.

[Pertanyaan di bawah PM 22(5)]

38. PR-1533-L26956
Tuan Nurul Amin bin Hamid [Padang Terap] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan berapa jumlah isi rumah kategori miskin tegar di Padang Terap dan apakah perancangan Kementerian untuk menoktahkan kemiskinan tegar di Padang Terap.
39. PR-1533-L26973
Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan adakah Kerajaan Persekutuan bercadang untuk membantu Kerajaan Sabah melengkapkan pelbagai kemudahan Kompleks Sukan Tuaran di Laya-Laya seperti lampu stadium, Grandstand, tandas dan sebagainya. Sekiranya ada, berapa bajet yang diperuntukkan untuk tujuan ini.
40. PR-1533-L26852
Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah [Rompin] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan adakah polisi dan undang-undang sedia ada mampu menangani isu projek terbengkalai serta hasil mutu kerja yang tidak mematuhi standard piawaian yang di tetapkan oleh Kementerian dan bagaimana Kementerian menangani isu projek terbengkalai dan bangunan usang terutamanya di kawasan bandar.
41. PR-1533-L27415
Dato' Indera Dr. Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan mengapa penubuhan Persatuan Nelayan Negeri (PNN) Wilayah Persekutuan Labuan mengambil masa yang terlalu lama untuk diluluskan sedangkan permohonan penubuhan telah dikemukakan sejak tahun 2021 lagi.
42. PR-1533-L26382
Dato' Dr. Ahmad Yunus bin Hairi [Kuala Langat] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan :
- (a) statistik kes buli yang melibatkan pakar, pegawai perubatan, pegawai perubatan pelatih dan paramedik yang dilaporkan ; dan
  - (b) adakah kaedah menangani kes buli yang telah dilaksanakan oleh KKM pada masa ini berkesan.

43. PR-1533-L(5)00281

Tuan Cha Kee Chin [Rasah] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan status terkini pembinaan jalan dan Flyover dari FT362 ke Jalan Labu iaitu dari segi kos keseluruhan, nama kontraktor utama, bilakah pembinaan bermula dan tarikh siap, berapakah lot yang terlibat dengan pengambilan tanah serta perkembangan terkini proses pengambilan.

[Pertanyaan di bawah PM 22(5)]

44. PR-1533-L26106

Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan :

- (a) apakah hala tuju Kementerian bagi meningkatkan pemilikan rumah khususnya bagi generasi muda mengambil kira lonjakan harga hartanah dalam pasaran; dan
- (b) adakah Kementerian juga bercadang untuk mempergiat kempen seperti merancakkan semula kempen pemilikan rumah selain mengurangkan lambakan rumah yang tidak terjual.

45. PR-1533-L26533

Dato' Seri Hishammuddin bin Tun Hussein [Sembrong] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan langkah-langkah strategik yang diambil dan cabaran pelaksanaannya dalam menangani isu defisit bakat berkemahiran tinggi khususnya dalam sektor E&E seperti fenomena penghijrahan cendekiawan (*brain drain*) graduan ke luar negara dan penurunan enrolmen murid aliran STEM berdasarkan kajian yang dilaksanakan Jawatankuasa STI.

46. PR-1533-L26875

Dato' Hajah Siti Zailah binti Mohd Yusoff [Rantau Panjang] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan status terkini pembinaan Jambatan Muhibah kedua di Rantau Panjang dan serta pembukaan semula jalan kereta api Rantau Panjang ke Golok, Thailand untuk menjana ekonomi di kawasan sempadan.

47. PR-1533-L27392

Dato' Seri Hamzah bin Zainudin [Larut] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan mengapa pengukuhan nilai Ringgit tidak menurunkan Indeks Harga Pengguna (CPI) di mana laporan DOSM memperlihatkan harga makanan terutamanya kekal tinggi.

48. PR-1533-L27214

Tuan Lee Chuan How [Ipoh Timor] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan :

- (a) usaha dan perancangan untuk memperkasakan sukan dalam kalangan warga OKU, kanak-kanak pendidikan khas dan kurang upaya intelektual; dan
- (b) apakah usaha yang dilakukan untuk menambahkan bilangan bakat untuk sukan para.

49. PR-1533-L26395

Kapten Azahari bin Hasan [Padang Rengas] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan perancangan Kementerian bagi menaik taraf infrastruktur utama untuk menangani kesesakan lalu lintas di sepanjang Jalan Lapangan Terbang Subang termasuk proses tender dan unjuran tarikh siap projek sepenuhnya.

PADA PERMULAAN URUSAN MESYUARAT
MENGEMUKAKAN RANG UNDANG-UNDANG KERAJAAN
UNTUK BACAAN KALI YANG PERTAMA

1. **Menteri di Jabatan Perdana Menteri**

- * Rang Undang-Undang Keselamatan dalam Talian 2024.

2. **Menteri di Jabatan Perdana Menteri**

- * Rang Undang-Undang Pemegang Amanah (Pindaan) 2024.

3. **Menteri di Jabatan Perdana Menteri**

- * Rang Undang-Undang Pemegang Amanah (Pemerbadanan) (Pindaan) 2024.

4. **Menteri Kewangan**

- * Rang Undang-Undang Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram (Pindaan) 2024.

5. **Menteri Sumber Manusia**

- * Rang Undang-Undang Ordinan Buruh Sarawak (Pindaan) 2024.

6. **Menteri Digital**

- * Rang Undang-Undang Perkongsian Data 2024.

---

* Menandakan bahawa Rang Undang-undang ini akan dibawa pada semua peringkat di mesyuarat ini.

ATURAN URUSAN MESYUARAT DAN USUL-USUL

1.	(D.R.47/2024)	Rang Undang-Undang Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (Pindaan) 2024 - Menyambung semula Perbahasan atas masalah “Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang”. [9 Disember 2024] [Menteri Komunikasi]	Bacaan Kali Yang Kedua
2.	(D.R.57/2024)	Rang Undang-Undang Kanun Keseksaan (Pindaan) (No.2) 2024. [Perdana Menteri]	“
3.	(D.R.58/2024)	Rang Undang-Undang Kanun Tatacara Jenayah (Pindaan) (No.2) 2024. [Perdana Menteri]	“
4.	(D.R.53/2024)	Rang Undang-Undang Syarikat Labuan (Pindaan) 2024. [Menteri Kewangan]	“
5.	(D.R.54/2024)	Rang Undang-Undang Amanah Labuan (Pindaan) 2024. [Menteri Kewangan]	“
6.	(D.R.55/2024)	Rang Undang-Undang Yayasan Labuan (Pindaan) 2024. [Menteri Kewangan]	“
7.	(D.R.56/2024)	Rang Undang-Undang Perkongsian Terhad dan Perkongsian Liabiliti Terhad Labuan (Pindaan) 2024. [Menteri Kewangan]	“

8. Menteri Kewangan akan mencadangkan:-

“Bahawa mengikut peruntukan perenggan 4(b) Akta Pendanaan Kerajaan 1983 [Akta 275], mengambil ketetapan supaya Kerajaan memindahkan sebanyak RM24,127 juta di bawah seksyen 3(1) Akta yang sama, iaitu baki wang terimaan Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (MGII) bagi tempoh Mac hingga Disember 2024 ke Kumpulan Wang Pembangunan.”

9. (D.R.43/2024) Rang Undang-Undang Industri Perkhidmatan Air (Pindaan) 2024 **Bacaan Kali Yang Kedua**

[Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air]

10. (D.R.19/2024) Rang Undang-Undang Mufti (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 2024. “

[Perdana Menteri]

11. Menteri di Jabatan Perdana Menteri akan mencadangkan:-

“**MENYEDARI** Hak kedaulatan ke atas Batu Puteh, Batuan Tengah dan Tubir Selatan telah mencetuskan polemik antara Malaysia dan Singapura selama beberapa dekad. Dimensi sejarah, undang-undang dan perubahan geopolitik yang kompleks telah mempengaruhi usaha-usaha Malaysia untuk terus mempertahankan pemilikan di kawasan pertikaian ini. Keperihatinan Kerajaan terhadap isu kedaulatan di ketiga-tiga kawasan ini telah diterjemahkan melalui penubuhan Suruhanjaya Siasatan Diraja Bagi Mengkaji Pengendalian Perkara Berkaitan Dengan Kes Kedaulatan Batu Puteh, Batuan Tengah dan Tubir Selatan (Suruhanjaya) mengikut Akta Suruhanjaya Siasatan 1950 [Akta 119].

MENYEDARI Suruhanjaya dalam menjalankan mandat dan tanggungjawabnya, memerlukan perhatian yang serius daripada pihak Kerajaan supaya isu yang dibangkitkan diberi perhatian sewajarnya manakala syor-syor utama yang terkandung dalam Laporan Suruhanjaya Siasatan Diraja Bagi Mengkaji Pengendalian Perkara Berkaitan Dengan Kes Kedaulatan Batu Puteh, Batuan Tengah dan Tubir Selatan (Laporan Suruhanjaya) dilaksanakan dengan berkesan.

MEMAHAMI bahawa penemuan Suruhanjaya mempunyai implikasi terhadap keselamatan dan kedaulatan negara. Laporan Suruhanjaya membangkitkan isu-isu perundangan dan pentadbiran berkaitan kedaulatan negara yang memerlukan tindakan berkesan daripada kementerian, jabatan, agensi dan Kerajaan Negeri yang terlibat berteraskan kepentingan perkara ini kepada integriti dan kedaulatan maritim negara.

MEMPERAKUI bahawa Kerajaan memandang serius isu-isu yang dibangkitkan dalam Laporan Suruhanjaya dan hakikatnya apabila YAB Perdana Menteri sendiri sudah mengarahkan agar Menteri terlibat meneliti isu yang dibangkitkan. Segala perkara berkenaan kedaulatan negara yang melibatkan kelemahan proses pembuatan keputusan, kepincangan tatakelola pentadbiran dan pengurusan kes, ketiadaan penglibatan Kerajaan Negeri dan ketidakselarasan tindakan antara pihak berwajib, perlu diteliti dan diambil tindakan penambahbaikan secara cekap dan efektif.

MENEGASKAN bahawa penelitian terhadap penemuan dan syor-syor Suruhanjaya bukan sahaja dapat memberikan penjelasan tentang kedudukan berkenaan perkara berkaitan kedaulatan negara, tetapi juga mengukuhkan komitmen bersama untuk menegakkan kepentingan negara.

BAHAWA dalam Suruhanjaya melaksanakan tanggungjawabnya, Dewan yang mulia ini menyeru agar semua pihak bersama-sama bertanggungjawab dan berdiri teguh menyokong Kerajaan, agar dapatan Suruhanjaya dan syor-syor yang terkandung dalam Laporan tersebut dapat disahkan dan diluluskan seterusnya diambil tindakan secara menyeluruh oleh pihak terlibat bagi menangani dan mengatasi kelemahan yang dikenal pasti ke arah memastikan kedaulatan negara terus terpelihara.”

12. PR-1533-U(27)339

Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk meneliti dan meningkatkan kadar gaji minimum. Kali terakhir Kerajaan menyemak semula gaji minimum pada Mei 2022 dengan kenaikan daripada RM1,200 kepada RM1,500. Walaupun kenaikan itu merupakan langkah positif terutama dalam menyediakan taraf hidup yang lebih selesa bagi mereka yang berpendapatan rendah, kebimbangan kekal mengenai kesan jangka panjangnya disebabkan potensi inflasi.

Adalah diharapkan peningkatan gaji minimum dapat diuruskan dengan baik bagi merangsang pertumbuhan produktiviti perniagaan. Adalah penting untuk menangani cabaran seperti kemerosotan daya saing dan kekurangan bakat mahir. Kerajaan mesti melabur dalam teknologi, peningkatan kemahiran tenaga kerja dan langkah kalis masa depan sambil menguruskan tekanan inflasi untuk memastikan pertumbuhan ekonomi yang mampan.

Sudah tiba masanya untuk Kerajaan mengkaji kenaikan gaji minimum bagi membantu mengurangkan kemiskinan dan ketidaksetaraan di samping mengimbangi tekanan inflasi dan mengekalkan daya saing ekonomi."

[Menteri Sumber Manusia]

13. PR-1533-U(27)340

Dato' Indera Mohd Shahr bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk memperkenalkan semula GST supaya dapat mengimbangi keperluan fiskal negara yang semakin meningkat.

Peralihan daripada GST kepada SST pada 2018 telah mengurangkan hasil cukai dengan ketara. Walaupun kadar Cukai Perkhidmatan telah meningkat dari 6% kepada 8% pada 2024, hasil tahunan kekal jauh di bawah paras era GST. Kekurangan ini menghalang pembangunan infrastruktur.

Sudah tiba masanya pengenalan semula GST dan sistem pulangan cukai yang lebih cekap dan efisien akan merangsang pertumbuhan pendapatan Kerajaan. Hasil ini mestilah disalurkan untuk pembangunan infrastruktur justeru terus meningkatkan pertumbuhan ekonomi.

Adalah diharapkan pelaporan yang telus tentang penggunaan kutipan cukai tersedia bagi terus membina kepercayaan masyarakat umum terhadap keperluan kutipan cukai yang lebih efisien."

[Menteri Kewangan]

14. PR-1533-U(27)341

Dato' Indera Mohd Shahr bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk mengkaji dan menyediakan satu kaedah yang mampan bagi membiayai perkhidmatan kesihatan awam dalam negara.

Sistem penjagaan kesihatan Malaysia menghadapi kos yang semakin meningkat, pergantungan yang besar kepada pembiayaan Kerajaan, perbelanjaan isi rumah tinggi, perlindungan insurans yang terhad, dan ketidaksamaan dalam akses penjagaan kesihatan. Sistem perkhidmatan kesihatan awam berada di bawah tekanan, manakala penjagaan swasta masih tidak mampu dimiliki oleh ramai orang.

Sudah tiba masanya satu kaedah yang inklusif bagi menjamin kemampuan sistem perkhidmatan kesihatan negara di samping terus memberikan perkhidmatan yang cekap kepada masyarakat umum."

[Menteri Kesihatan]

15. PR-1533-U(27)342

Dato' Indera Mohd Shahr bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk membentangkan satu Kertas Putih Kesihatan Mental Kebangsaan.

1 daripada 3 rakyat Malaysia mempunyai isu kesihatan mental, dengan jumlah tertinggi adalah di kalangan mereka yang berumur 16-19 tahun serta mereka daripada keluarga berpendapatan rendah.

Kesihatan mental turut menjejaskan satu daripada enam kanak-kanak berumur lima hingga 15 tahun di Malaysia. Masalah kesihatan mental dalam kalangan kanak-kanak telah melonjak daripada 7.9% pada 2019 kepada 16.5% pada 2023.

Adalah diharapkan, kertas putih ini dapat menggariskan isu dan punca masalah mental yang semakin meruncing dalam kalangan masyarakat supaya semua pemegang taruh memberikan solusi terbaik bagi menangani masalah ini."

[Menteri Kesihatan]

16. PR-1533-U(27)346

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya mewujudkan pusat benih padi khusus di kawasan utara khususnya di Arau, Perlis bagi membekalkan benih-benih padi yang bermutu tinggi dan membolehkan penyelidikan yang agresif dibuat bagi menghasilkan benih padi baru di samping menyelesaikan masalah ketidakcukupan benih padi di pasaran. Pusat Benih Padi adalah penting untuk mengumpul benih padi yang lebih berdaya komersial, lebih berdaya tahan iklim (*climate resistant*) dan sesuai dengan cuaca di kawasan utara Semenanjung Malaysia.

Pusat ini juga boleh berperanan menjalankan kajian di peringkat serantau dan melibatkan penyelidik daripada negara-negara jiran seperti Thailand, Indonesia dan Myanmar yang mempunyai tanaman baka padi yang berdaya komersial tinggi."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

17. PR-1533-U(27)348

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan mengambil langkah pro-aktif dalam menangani kes penderaan kanak-kanak yang berlarutan dan sehingga kini belum ada penyelesaian tuntas. Statistik Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menunjukkan sehingga November 2023, kira-kira 1,069 kes penderaan kanak-kanak dilaporkan yang disebabkan oleh kecuaiannya ibu bapa dan penjaga Kanak-kanak adalah masa depan negara. Usaha menangani isu pengabaian dan penderaan kanak-kanak yang dilihat membimbangkan perlu ditangani secara menyeluruh dan membabitkan pelbagai pihak.

Lantaran itu, pihak kerajaan wajar menangani lantasi menghentikan kitaran dera ini dengan sebuah target 'Dera Sifar' menerusi langkah-langkah proaktif seperti mewajibkan kursus penjagaan anak, mewujudkan sistem pemantauan berkala serta meneliti semula undang-undang serta garis panduan yang berkaitan. Perkhidmatan dalam hal membabitkan perlindungan, pemulihan dan pemeliharaan kanak-kanak perlu diperkukuh dan direalisasikan."

[Menteri Dalam Negeri]

18. PR-1533-U(27)350

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan menubuhkan badan siasatan bebas bagi mengenal pasti secara terperinci punca utama yang menyebabkan kekurangan bekalan makanan asas seperti beras tempatan, ayam dan telur ayam di pasaran.

Perancangan penyelesaian jangka pendek, perancangan jangka panjang yang komprehensif serta penguatkuasaan yang lebih 'keras' terhadap golongan kartel orang tengah antara faktor pengukuhan daya pengeluaran bekalan makanan. Rakyat baik dari kalangan pengguna mahupun pengusaha restoran kecil masih mengeluh dengan permasalahan ini yang menyebabkan kenaikan harga bekalan makanan.

Kerajaan tidak seharusnya melepaskan tanggungjawab menjaga keterjaminan bekalan makanan kepada pengguna sebagai *end user* mahupun menyarankan penyelesaian jalan mudah seperti menambah import makanan tetapi perlu mencari penyelesaian sepanjang rangkaian jaringan bekalan bahan makanan mentah bagi memastikan keterjaminan makanan (*food security*)."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

19. PR-1533-U(27)352

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya mengkaji semula peruntukan khas yang boleh diberikan kepada pekebun kecil, penternak dan nelayan yang terjejas akibat situasi iklim yang tidak menentu serta kenaikan harga barang. Kerosakan tanaman dan kematian ternakan seringkali mendatangkan kerugian besar hingga kepada jutaan ringgit setiap kali berlaku bencana alam.

Dengan situasi semasa ekonomi negara yang tidak stabil juga secara tidak langsung akan memberi tekanan kepada kos sara hidup pekebun kecil, penternak dan nelayan yang kebanyakannya bergantung harap kepada sumber pendapatan tersebut sahaja. Maka pemberian peruntukan khas ini dapat menambah baik kehidupan mereka."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

20. PR-1533-U(27)353

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya menyegerakan pembinaan dan baik pulih tembok sempadan Malaysia-Thailand supaya merangkumi keseluruhan perbatasan dari Perlis hingga Kelantan dan menyediakan suatu pelan tindakan komprehensif merangkumi semua agensi Kerajaan bagi kawalan sempadan Malaysia-Thailand. Sempadan Malaysia-Thailand adalah sepanjang kira-kira 656km namun hanya 111km sahaja yang berpagar. Sebahagian tembok sempadan antara Malaysia dan Thailand di sepanjang Laluan Keselamatan dan Pembangunan (KESBAN) dilihat sudah usang manakala peralatan kamera litar tertutup (CCTV) dan alat pengimbas perlu ditambah, dibaikpulih dan dinaik taraf dengan teknologi terkini seperti penggunaan dron.

Beberapa insiden pada masa lalu seperti kes tembakan ke atas pasukan keselamatan negara dan bermaharajalelanya sindiket pemerdagangan manusia seperti yang berlaku di insiden Wang Kelian serta penyeludupan barangan termasuk dadah dan senjata menunjukkan betapa kritikalnya keperluan untuk meningkatkan tahap keselamatan di perbatasan.

Kerajaan Malaysia sebelum ini telah memberikan komitmen untuk membina tembok sempadan tersebut tetapi sehingga terkini masih tiada pelan pembangunan komprehensif dan terperinci yang diumumkan. Mohon pihak Kerajaan memandang serius perkara ini dengan menyegerakan pembangunan tembok sempadan Malaysia-Thailand secara menyeluruh dan memastikan suatu pelan komprehensif merangkumi semua agensi Kerajaan bagi kawalan sempadan Malaysia - Thailand agar benar-benar berkesan menjamin keselamatan perbatasan negara."

[Perdana Menteri]

21. PR-1533-U(27)354

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya agihan peruntukan pembangunan dan pelaksanaan projek pembangunan di peringkat negeri diberikan mengikut keutamaan dan keperluan Kerajaan negeri. Berdasarkan pelan RMKe-12, enam negeri kurang membangun akan terus diberi keutamaan dengan agihan sekurang-kurangnya 50% daripada keseluruhan peruntukan Perbelanjaan Pembangunan Asas Persekutuan.

Namun begitu, terdapat beberapa projek yang diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan tidak mengambil kira cadangan dan hasrat Kerajaan negeri khususnya di Perlis untuk mempelbagaikan fungsi sesuatu projek sedangkan Kerajaan negeri mempunyai dasar serta hala tuju yang telah mengambil kira pelbagai keperluan dan kehendak semasa serta pada masa hadapan. Misalnya, Projek Lencongan Banjir Barat Timah Tasoh yang telah dilaksanakan pada tahun 2015, di mana dalam pembinaan terowong banjir terdapat skop pembinaan pada item pencahayaan di dalam terowong berjumlah RM300 ribu.

Namun, skop berkenaan telah dikeluarkan atas alasan penjimatan. JPS Perlis selaku pelaksana projek telah membangkitkan perkara ini supaya dikekalkan atas faktor keselamatan dan memudahkan kerja pemantauan serta penyelenggaraan di dalam terowong di masa hadapan. Akan tetapi, ianya masih tetap dikeluarkan daripada skop asal projek."

[Menteri Ekonomi]

22. PR-1533-U(27)355

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya mengkaji dan merancang satu inisiatif khas bagi memastikan setiap rakyat dan keluarga Malaysia terutamanya dari golongan B40 dan M40 mampu memiliki kediaman pertama dengan menyediakan rumah mampu milik berharga RM200,000 dan ke bawah baik di luar dan di dalam bandar. Kerajaan tidak boleh hanya memperkenalkan inisiatif yang hanya sekadar *rebranding* daripada Kerajaan sebelum ini kerana perubahan yang besar perlu dilakukan bagi mendepani kenaikan kos pembinaan disebabkan kenaikan harga barang binaan.

Dasar Perumahan Negara (2018-2025) sendiri memperakui bahawa isu kemampuan memiliki rumah semakin ketara di kalangan rakyat dan impak kenaikan harga rumah yang mendadak turut dirasai golongan M40 selain B40. Inisiatif khas untuk menyediakan kemudahan rumah pertama pada harga di bawah RM200,000 dan ke bawah ini hendaklah dijadikan salah satu sasaran kajian semula Dasar Perumahan Negara dan memerlukan input dari pelbagai Agensi dan Kementerian serta pihak bukan Kerajaan dan bukan dari satu Kementerian sahaja.

Isu kemampuan memiliki rumah pertama jika tidak ditangani akan mewujudkan generasi rakyat yang sentiasa menyewa tanpa mendapat peluang memiliki perumahan sendiri. Golongan generasi ini juga akan terus menjadi mangsa kepada harga hartanah yang melambung akibat spekulasi hartanah dan tanpa kawalan harga sehingga menjadikan harga di luar kemampuan sebenar golongan M40 dan B40."

[Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan]

23. PR-1533-U(27)356

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa kerajaan bersikap adil dalam mengamalkan kebebasan media di Malaysia. Kerajaan tidak seharusnya menjadikan Suruhanjaya Komunikasi Multimedia Malaysia (SKMM) sebagai alat politik untuk menyekat mana-mana isi kandungan media yang tidak 'pro' Kerajaan atau tidak sependapat dengan Kerajaan. YAB Perdana Menteri yang memerintah Kerajaan pada masa ini telah berikrar dalam manifestonya untuk memastikan hak kebebasan bersuara dan melindungi kebebasan media.

Namun, keadaan sebaliknya berlaku selepas beberapa bulan beliau membentuk Kerajaan. Lebih mendukacitakan, kebebasan media yang diwar-warkan Kerajaan hanyalah terhad kepada 'pro' Kerajaan sahaja, manakala parti pembangkang secara halus dikenakan sekatan kepada akses media. Mana-mana media rasmi Kerajaan mahupun swasta tidak diberi kebenaran untuk menyiarkan berita mengenai parti pembangkang mahupun pihak yang menentang Kerajaan.

Oleh hal demikian, Kerajaan digesa supaya berlaku adil dalam menyalurkan maklumat kepada rakyat. Tindakan ini adalah penting untuk memastikan hak kebebasan media tidak dicabul sewenang-wenangnya oleh pihak-pihak tertentu."

[Menteri Komunikasi]

24. PR-1533-U(27)357

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan mengkaji semula kawasan masuk dan keluar sempadan Malaysia-Thailand di Wang Kelian, Perlis. Sebelum ini, penduduk kedua-dua negara boleh menikmati kemudahan bergerak sehingga dua kilometer tanpa menggunakan pasport atau pas sempadan pada hari minggu.

Kuatkuasa itu pernah dibuat bermula tahun 1993 hingga 2015. Akan tetapi, penarikan semula kemudahan kebebasan bergerak ini telah dibuat pada tahun 2015 kerana penemuan rangka manusia mangsa sindiket pemerdagangan manusia yang dipercayai etnik Rohingya.

Susulan itu, Wang Kelian menjadi pekan mati hingga kini. Kerajaan Negeri Perlis cuba membangunkan semula kawasan pelancongan di Wang Kelian, namun ianya tidak semeriah dahulu.

Justeru itu, Kerajaan diharapkan dapat mengkaji dan mempertimbangkan semula untuk memberi kemudahan bergerak di antara kedua-dua negara seperti sebelum ini. Dengan kemudahan tersebut, ianya akan dapat menjana semula perkembangan ekonomi khususnya buat penduduk tempatan yang sebelum ini amat rancak sebelum ditutup sepenuhnya pada tahun 2015. Semasa adanya FreeFlow ini, Wang Kelian merupakan satu destinasi pelancongan yang amat meriah dan telah memberi ruang kepada peniaga-peniaga kecil di Perlis dan juga Selatan Thailand menambahkan pendapatan mereka."

[Menteri Dalam Negeri]

25. PR-1533-U(27)358

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan mengkaji semula dasar sedia ada yang berkaitan Warisan Arkeologi Negara dan merangka satu pelan tindakan khusus bagi memartabatkan Warisan Arkeologi Negara yang ditemukan. Penemuan-penemuan arkeologi seperti artifak tembikar, seramik, lukisan purba, rangka manusia purba dan lain-lain artifak amat penting untuk dihayati dan dipelajari kerana data yang dihasilkan dapat membantu merungkai persoalan-persoalan tentang perkembangan hidup dan tamadun manusia silam.

Malahan, ia juga boleh dijadikan sebagai salah satu sumber rujukan pensejarahan negara yang utama. Akan tetapi masih banyak lagi tapak-tapak penemuan arkeologi yang ditemukan tidak dikaji sepenuhnya kerana beberapa faktor terutamanya kekangan kewangan hingga menyebabkan kebanyakan tapak tersebut ditinggalkan tanpa sebarang kajian menyeluruh mahupun pemeliharaan khusus.

Oleh hal yang demikian, kerajaan melalui Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) wajar mengkaji dan merangka satu pelan tindakan bagi memartabatkan Warisan Arkeologi Negara yang ditemukan supaya tapak-tapak arkeologi tersebut dapat dijadikan sebagai subjek kebanggaan dan identiti negara yang berbilang kaum dan agama yang boleh dihayati dan diambil iktibar.

MOTAC amnya boleh mengambil contoh kerangka tindakan daripada negara lain seperti China, Korea, Jepun dan Turki tentang kaedah-kaedah kajian, pemeliharaan dan pemuliharaan yang telah mereka berjaya lakukan melalui kerjasama strategik antara negara.

Hal ini juga sekali gus akan dapat menangani isu kemerosotan minat generasi muda terhadap Sejarah kerana generasi ini dilihat lebih cenderung untuk mengikuti perkembangan teknologi digital dan hiburan. Pembentukan generasi muda yang bakal menjadi pemimpin negara amat penting melalui pendekatan Sejarah ini agar semangat kenegaraan atau cinta akan negara itu dapat dipupuk sebaiknya."

[Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya]

26. PR-1533-U(27)359

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan menyegerakan kelulusan dan penyaluran peruntukan pembangunan infrastruktur dan kemudahan terutamanya melibatkan penurapan tar di jalan-jalan yang menghubungkan laluan ke perkampungan Orang Asli dan memperbanyakkan pemasangan lampu jalan di Nenggiri, Kelantan.

Dalam Pilihan Raya Kecil (PRK) Dun Nenggiri baru-baru ini, pihak Kerajaan telah mengetahui bahawa kawasan tersebut memerlukan peruntukan pembangunan infrastruktur dan kemudahan yang menyeluruh khususnya di kawasan perkampungan Orang Asli seperti Pos Gob, Pos Tohoi, Pos Simpor dan Pos Pasik.

Oleh hal yang demikian, Kerajaan melalui Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) wajar mengambil perhatian dan tindakan segera terhadap kekurangan infrastruktur dan kemudahan di kawasan perkampungan Orang Asli di Nenggiri Kelantan kerana mereka juga adalah sebahagian daripada rakyat negara ini yang mempunyai hak untuk menikmati segala kemudahan yang disediakan Kerajaan."

[Menteri Kemajuan Desa dan Wilayah]

27. PR-1533-U(27)360

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan Persekutuan melaksanakan pembayaran royalti petroleum kepada negeri Terengganu dan negeri Kelantan sebagai komitmen dalam memastikan pengagihan hasil petroleum yang adil dan saksama.

Tuntutan ini adalah selaras dengan hak rakyat dan negeri sebagaimana termaktub dalam Akta Kemajuan Petroleum 1974. Kedudukan pelantar minyak juga bersetentang dengan kawasan perairan Negeri Terengganu dan Kelantan. Prinsip Federalisme perlu dihormati dan dipatuhi Kerajaan Persekutuan dengan menunaikan hak yang dituntut oleh rakyat di kedua-dua negeri tersebut."

[Menteri Kewangan]

28. PR-1533-U(27)361

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan Persekutuan melaksanakan pembayaran Wang Ehsan kepada negeri-negeri di bawah pentadbiran Pembangkang. Pembangunan seimbang antara wilayah amat penting agar rakyat menikmati kemudahan infrastruktur dan kemudahan yang setara. Bantuan Wang Ehsan ini akan dapat membantu negeri-negeri tersebut melaksanakan agenda pembangunan dan kesejahteraan rakyat amnya."

[Menteri Kewangan]

29. PR-1533-U(27)343

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk kembali mempertimbangkan pelaksanaan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (GST). Dengan mengambil kira implikasi ekonomi Malaysia yang pada masa ini berada pada tahap yang agak baik serta kestabilan Kerajaan Perpaduan pimpinan YAB Perdana Menteri yang semakin mengukuh, telah ramai pihak termasuklah penganalisis bank berpendapat sekarang adalah masa yang tepat untuk Kerajaan memperkenalkan semula GST.

Menerusi GST, Kerajaan berpotensi untuk meluaskan lagi asas cukai bagi mengurangkan defisit fiskal, mewujudkan ruang utama untuk pelaburan infrastruktur serta menghasilkan peluang bagi mengawal hutang negara dengan lebih baik. Malah, dengan pelaksanaan berperingkat e-invois bermula 1 Ogos 2024, yang juga merupakan antara komponen GST, telah memberikan ruang yang baik untuk Kerajaan melaksanakan kembali GST.

Malaysia tidak harus tertinggal di belakang negara Asia Tenggara lain yang telah melaksanakan GST seperti Indonesia yang melaksanakan *Value Added Tax* (VAT) pada 1985, Thailand pada tahun 1992 dan Singapura pada 1994 selain GST ini telah dilaksanakan di lebih 150 negara.

Kerajaan boleh menstruktur semula GST dengan lebih kemas melalui kerangka dasar yang komprehensif meliputi semua barangan dan perkhidmatan dengan sesetengah barangan boleh dikecualikan, selain satu kadar cukai yang dianggap positif."

[Menteri Kewangan]

30. PR-1533-U(27)344

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk segera mengambil ketetapan dalam menangani isu kritikal kemudahan penjagaan kesihatan awam yang kekurangan tenaga mencukupi. Malah, hampir ke semua klinik dan hospital Kerajaan di seluruh negara dilaporkan beroperasi dalam keadaan kurang kakitangan sehingga menyebabkan berlaku lambakan tugas dan memanjangkan lagi tempoh menunggu."

Dengan mengambil kira laporan oleh Persatuan Perubatan Malaysia (MMA) yang mendapati hanya lima peratus kemudahan penjagaan kesihatan awam di negara ini mempunyai tenaga yang mencukupi, sudah tiba masanya untuk Kerajaan menyediakan solusi yang lebih konkrit serta komprehensif bagi mengelakkan keruntuhan sistem kesihatan negara.

Fenomena perhijrahan cendekiawan, dengan peningkatan mendadak doktor yang berhenti dan tidak menerima jawatan tetap adalah satu perkara yang serius dan memerlukan tindakan segera dari Kerajaan. Kebimbangan ini perlu dirawati menerusi reformasi industri kesihatan terutamanya apabila Kertas Putih Kesihatan telah diluluskan oleh Dewan yang mulia ini pada tahun lalu."

[Menteri Kesihatan]

31. PR-1533-U(27)345

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk mengeluarkan gula daripada diwartakan di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011 dalam usaha mengurangkan penyakit diabetes dalam kalangan rakyat Malaysia berbanding langkah Kerajaan memperkenalkan sistem penggredan untuk kandungan gula.

Harga gula di Malaysia kini kekal rendah dan di bawah harga siling adalah disebabkan pemberian insentif oleh Kerajaan sebanyak RM42 juta sebulan kepada semua pengilang gula di negara ini mulai November 2023 dan telah menyebabkan harga gula di Malaysia, yang bukan negara pengeluar gula, antara yang terendah di dunia.

Malah, Malaysia kini juga mempunyai kadar diabetes tertinggi di rantau Pasifik Barat dan antara tertinggi di dunia. Dan, dijangka tujuh juta individu berumur 18 tahun ke atas di Malaysia berpotensi menghidap penyakit kencing manis atau pra-diabetes menjelang tahun 2025.

Kerajaan perlu bertindak sebagaimana yang dilaksanakan oleh Kerajaan Barisan Nasional (BN) pada 2013, yang memansuhkan subsidi gula dan kerajaan Pakatan Harapan (PH) pada tahun 2019 yang mengenakan cukai ke atas minuman bergula yang secara tidak langsung akan dapat membendung krisis penyakit tidak berjangkit (NCD) di Malaysia dan mampu mengurangkan kos perubatan negara."

[Menteri Kewangan]

32. PR-1533-U(27)347

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk menubuhkan satu suruhanjaya bagi menyiasat kes-kes serta isu-isu jenayah eksploitasi kanak-kanak merangkumi penderaan, pengantunan dan eksploitasi yang semakin berleluasa di Malaysia.

Kebelakangan ini negara kita telah digemparkan dengan kes terkait 'Global Ikhwan Service and Business Holding' (GISB) sepertimana yang dilaporkan oleh pihak media dan juga isu membabitkan "Abang Bas" yang tular di media sosial yang memperlihatkan jenayah berkaitan kanak-kanak seakan sudah menjadi barah di negara kita.

Sehubungan itu, Kerajaan perlu mengambil langkah yang lebih tegas dalam menangani isu ini bagi memastikan kanak-kanak di negara kita dapat menikmati masa kecil mereka dalam persekitaran yang lebih selamat dan kondusif."

[Menteri Dalam Negeri]

33. PR-1533-U(27)349

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk menjalankan penelitian kajian yang menyeluruh bagi fasiliti ataupun jalan raya yang terdapat kebarangkalian dan boleh diklasifikasikan sebagai titik panas untuk berlakunya kejadian lubang benam (*sink hole*) yang semakin menjadi kerisauan dalam kalangan warga kota mutakhir ini.

Kebelakangan ini, kita telah dikejutkan dengan insiden yang mengakibatkan peristiwa menyayat hati, telah meragut nyawa seorang wanita susulan kejadian tanah mendap yang berlaku di kawasan Masjid India, di ibu kota Kuala Lumpur selain beberapa kejadian lain yang berlaku di Jalan Sultan Ismail, Pantai Dalam dan juga di Kompleks Bunga Raya, Terminal KLIA.

Kewujudan lubang benam ini ternyata mencetuskan polemik dalam kalangan rakyat mengenai sejauh manakah Kuala Lumpur ini selamat untuk diduduki pada masa akan datang. Pembangunan tanpa henti, sistem saliran yang huru hara, kejadian mendapan atau pasir jerlus, pengaliran keluar air bawah tanah, bebanan melampau, pergerakan fizikal termasuk pembangunan persekitaran dilihat antara faktor kepada fenomena ini untuk berlaku.

Oleh yang demikian, Kerajaan perlu mengambil pendekatan strategi yang lebih holistik bagi melenyapkan keresahan rakyat dengan melakukan pemetaan semula serta ujian integriti untuk semua sistem saliran di seluruh Kuala Lumpur bagi memastikan tiada lagi kejadian yang tidak diingini daripada berlaku. Adalah lebih baik kita mencegah daripada merawat sebelum berlaku kejadian yang lebih teruk."

[Perdana Menteri]

34. PR-1533-U(27)351

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk meneliti dengan lebih mendalam dan penuh hikmah berhubung laporan bertajuk 'Transitioning Futures, Anticipating Change: Socioeconomic Futures of Malaysia's Climate and Demographic Transition', oleh Program Pembangunan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNDP) yang membangkitkan kebimbangan mengenai perubahan akibat perubahan iklim dan demografi masa depan.

Hari terpanas Malaysia pada tahun 2050 dijangka mencecah pada suhu 40.8°C dan juga turut akan menjadi sebuah negara yang diklasifikasikan sebagai sangat tua (*super-aged*) menjelang tahun 2056.

Malaysia dianggar memerlukan hampir RM392 bilion bagi menyesuaikan diri dengan perubahan iklim dalam tempoh 50 tahun mendatang dan dengan pertumbuhan penduduk yang lebih perlahan dan tenaga kerja yang mengecut akan menyebabkan pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) negara menurun sebanyak satu pertiga menjelang 2050.

Justeru, Kerajaan perlu mengambil pendekatan proaktif bermula sekarang dalam menangani isu perubahan iklim dan isu tenaga kerja yang semakin tua yang secara tidak langsung memberi kesan kritikal terhadap struktur ekonomi serta pasaran buruh kerana kedua-duanya mempengaruhi mata pencarian dan kestabilan ekonomi negara."

[Menteri Sumber Asli dan Kelestarian Alam]

35. PR-1533-U(27)362

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima kewujudan Seksyen (1) Perkara 112C Bahagian 4 Jadual Kesepuluh dan Seksyen (2) Bahagian 4 Jadual Kesepuluh dalam Perlembagaan Persekutuan serta penguatkuasaannya dan menerima hakikat bahawa hak ini adalah hak-hak Perlembagaan Rakyat Sabah.

Menerima juga hakikat bahawa terdapat kekeliruan dalam pelaksanaan hak-hak perlembagaan ini dan bahawa selama 44 tahun (1974 – 2018), kadar pemberian khas di bawah peruntukan tersebut gagal dikaji oleh Kerajaan Persekutuan.

Memperakui langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak kerajaan selepas penubuhan kerajaan Pakatan Harapan 2018 sehingga kini iaitu bermula dengan menaikkan pemberian kepada RM53.4 juta, kemudian dinaikkan Kerajaan Perikatan Nasional ke RM125.6 juta, pada tahun 2023, dan kemudian Kerajaan Madani naikkan kepada RM300 juta dan baru-baru ini dinaikkan lagi kepada RM600 juta.

Dan menerima hakikat bahawa semua langkah-langkah ini bersifat sementara (interim) sebelum Kerajaan Sabah dan Kerajaan Persekutuan bersetuju untuk melaksanakan hak Perlembagaan Rakyat Sabah sepenuhnya.

Menerima hakikat bahawa pelaksanaan ini mengambil masa begitu panjang sehingga sekarang iaitu negara Malaysia sudah berusia 61 tahun.

Maka, Tuaran ingin mengusulkan supaya Dewan yang mulia ini membuat keputusan untuk melaksanakan Hak Perlembagaan Rakyat Sabah ini secara tuntas termasuk meminda perkara 97 (1) Perlembagaan Malaysia untuk membolehkan kerajaan Sabah memungut 40% daripada pungutan hasil Persekutuan daripada Sabah secara langsung."

[Perdana Menteri]

36. PR-1533-U(27)363

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima sejarah perang saudara di Selatan Filipina pada awal 70-an yang mengakibatkan ribuan pelarian perang dari Filipina melarikan diri ke Sabah. Menerima hakikat bahawa Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB) melalui Suruhanjaya Tinggi Persatuan Bangsa-Bangsa Bersatu Untuk Pelarian (UNHCR) telah turun padang dan membantu pelarian ini dengan mewujudkan sekurang-kurangnya lima (5) skim penempatan pelarian di Sabah (Telipok, Kinarut, Kampung Bahagia Sandakan, Kampung Selamat Semporna dan Kampung Hidayat Tawau).

Dan menerima hakikat kerajaan Sabah telah bekerjasama dengan UNHCR sehingga mewujudkan sebuah bahagian di Jabatan Ketua Menteri untuk menguruskan penempatan UNHCR ini.

Menerima juga hakikat apabila setelah UNHCR menyerahkan penempatan ini kepada Federal Task Force di bawah Majlis Keselamatan Negara, terdapat kecelaruan dari segi urus tadbir pelarian perang Filipina di Sabah, sehinggakan penempatan mereka telah bercampur aduk dengan mereka yang bukan pelarian yang menyebabkan banyak masalah dari segi urus tadbir kewarganegaraan dan pelbagai aspek bantuan kemanusiaan.

Menerima hakikat bahawa pelarian perang Filipina ini telah diberi pelbagai dokumen bermula dengan kad burung-burung, kad banci dan selepas itu dokumen IMM13 sehingga sekarang. Menerima juga hakikat bahawa pelbagai pendekatan untuk menaik taraf bentuk dan cara pengeluaran dokumen ini telah banyak dipolitikkan dan akhirnya kini tidak ada kata putus apakah dokumen baru yang diberikan kepada golongan pelarian perang Filipina ini.

Menerima juga hakikat bahawa satu Suruhanjaya Siasatan Diraja telah ditubuhkan oleh Parlimen Malaysia mencari penyelesaian tuntas terhadap kehadiran golongan pelarian perang Filipina di Sabah, namun itu pun telah gagal memberi apa-apa penyelesaian. Malah ramai yang menganggap langkah ini sebagai mainan politik semata-mata.

Oleh sebab itu, Tuaran mengesyorkan supaya Dewan yang mulia ini membahaskan masalah pelarian perang Filipina dengan mengambil kira bagaimanakah masa depan mereka yang kini sudah tiga generasi selepas beranak pinak di Sabah, sehingga kerajaan dapat mengambil tindakan yang tegas sebelum masalah ini menjadi lebih besar yang boleh menggugat kestabilan dan kedaulatan negara."

[Perdana Menteri]

37. PR-1533-U(27)364

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa masih terdapat beberapa negara yang mengeluarkan Travel Advisory Note terhadap rakyat mereka.

Dan menerima hakikat bahawa Travel Advisory Note ini membantutkan pelaburan dan perkembangan industri pelancongan terutama sekali di Pantai Timur, Sabah.

Menerima hakikat bahawa kerajaan telah pun menubuhkan Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah (ESSCOM) pada 1 April 2013 dan telah pun beroperasi selama 11 tahun hingga kini.

Menerima juga hakikat bahawa Kerajaan Sabah sudah membelanjakan berjuta ringgit untuk ESSCOM.

Menerima hakikat bahawa dua taman perindustrian di Sabah terletak di Pantai Timur iaitu Kluster Industri Minyak Sawit (POIC) Sandakan dan POIC Lahad Datu, yang mana kejayaan mereka adalah bergantung kepada hal-ehwal keselamatan.

Oleh itu, Dewan yang mulia ini perlu ditangguhkan untuk membincangkan langkah-langkah yang perlu diambil bagi memastikan keadaan keselamatan di Pantai Timur Sabah terkawal, sehingga negara-negara yang mengeluarkan Travel Advisory Note tersebut mengubah amaran atau dasar mereka."

[Menteri Dalam Negeri]

38. PR-1533-U(27)365

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa kos pembekalan elektrik (penjanaan, penghantaran dan pengagihan) di Sabah adalah lebih tinggi daripada kadar jualan seunit elektrik menyebabkan Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) mengalami kerugian dan terpaksa bergantung kepada subsidi sokongan tarif (TSS) daripada persekutuan dengan kadar RM850 juta setahun.

Menerima juga hakikat bahawa kerajaan perlu mengambil langkah-langkah bagi memastikan penjanaan elektrik mencapai 40% rizab margin dan kos pembekalan elektrik berada di bawah paras jualan untuk mengurangkan beban Kerajaan Persekutuan dalam menampung subsidi sokongan tarif (TSS).

Oleh itu, maka dengan ini Tuaran mengesyorkan agar Dewan yang mulia ini dapat membahaskan langkah-langkah yang boleh diambil sehingga kerajaan dapat mencari jalan penyelesaian yang tepat untuk menstabilkan bekalan elektrik di Sabah."

[Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air]

39. PR-1533-U(27)366

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa import makanan negara masih lagi tinggi termasuklah makanan ternakan.

Dan menerima hakikat bahawa tanah yang masih lagi luas untuk dimajukan sebagai tanah pertanian terdapat di Sabah dan Sarawak.

Menerima juga hakikat infrastruktur perhubungan masih lagi pada tahap yang rendah menyebabkan pelbagai usaha untuk meningkat keterjaminan makanan terhalang.

Maka itu, Tuaran mengusulkan agar Dewan yang mulia ini ditangguhkan untuk membincangkan langkah-langkah dalam mengatasi dan menaik taraf jalan-jalan pertanian di Sabah dan Sarawak."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

40. PR-1533-U(27)367

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa kawal selia bekalan Elektrik di Sabah telah pun diserahkan kepada Kerajaan Sabah daripada Kerajaan Persekutuan selepas Kelulusan Rang Undang-Undang Tenaga Boleh Baharu (Pindaan) 2023 (Akta 725) dan Rang Undang-Undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari (Pindaan) 2023 (Akta 726) dalam sidang Dewan Rakyat pada tahun 2023.

Menerima hakikat penyerahan kawal selia telah dimuktamadkan selepas Dewan Undangan Negeri (DUN) Sabah meluluskan tiga Rang Undang-Undang (RUU) Perlembagaan Negeri Sabah pada 03 Januari 2024 berkaitan pengambilalihan kuasa kawal selia bekalan elektrik daripada kerajaan Persekutuan membabitkan RUU Bekalan Elektrik 2024, Tenaga Boleh Baharu 2024 dan RUU Suruhanjaya Tenaga Sabah (Pindaan) 2024.

Dan menerima hakikat bahawa kawal selia bekalan elektrik di Sabah kini berada di bawah Suruhanjaya Tenaga Sabah (ECoS), manakala Wilayah Persekutuan Labuan masih di bawah seliaan Suruhanjaya Tenaga (ST) Malaysia.

Menerima juga hakikat bahawa syarikat Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) merupakan satu-satunya syarikat utiliti yang membekalkan tenaga elektrik kepada Wilayah Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan.

Dan menerima hakikat bahawa jarak geografi Labuan adalah lebih dekat dengan Sabah berbanding dengan Semenanjung Malaysia.

Justeru, Tuaran mengesyorkan agar Dewan yang mulia ini ditangguhkan bagi membuat keputusan pemindahan kawal selia bekalan elektrik Labuan daripada ST kepada ECoS bagi memudahkan pemantauan, meningkatkan kecekapan pengurusan serta mempermudah segala urusan dan menjimatkan kos."

[Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air]

41. PR-1533-U(27)368

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat sejarah bahawa Pulau Labuan diserahkan oleh Kerajaan Sabah menjadi Wilayah Persekutuan dengan niat suci untuk tujuan membangunkan Labuan dengan pesat.

Menerima hakikat Kerajaan Persekutuan telah gagal membangunkan Labuan termasuklah menyediakan utiliti bekalan air dan elektrik.

Menerima hakikat bahawa rakyat Labuan adalah juga rakyat Sabah yang masih terikat dengan adat istiadat Sabah dan oleh itu masih lagi memerlukan perkhidmatan sistem Mahkamah Anak Negeri dan seterusnya memerlukan bimbingan dan perkhidmatan di pelbagai agensi Kerajaan Sabah.

Menerima hakikat bahawa penyerahan Labuan sebagai Wilayah Persekutuan telah dibuat tanpa mengambil kira kesan terhadap persempadanan Sabah.

Dan menerima hakikat penyerahan Labuan sebagai Wilayah Persekutuan tidak diberi pampasan walau satu sen pun kepada Sabah.

Menerima hakikat bahawa Pulau Labuan terlalu dekat dengan Sabah, dan penduduk serta rakyat Labuan mempunyai ikatan yang sangat kuat dengan penduduk Sabah.

Maka dengan itu, Tuaran mengusulkan di Dewan yang mulia ini agar Kerajaan Persekutuan mengembalikan semula Labuan kepada Sabah."

[Perdana Menteri]

**RISALAT-RISALAT YANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT
(DEWAN RAKYAT)**

<u>TAHUN 2024</u>	<u>RISALAT/DOKUMEN</u>	<u>TARIKH DIBENTANGKAN</u>
DR. 44	Penyata Jawatankuasa Pilihan Khas Wanita, Kanak-Kanak dan Pembangunan Masyarakat mengenai Silibus Pendidikan Kesihatan Reproduktif dan Sosial (PEERS) bagi Sekolah Rendah dan Menengah di Malaysia	10 Disember 2024
DR. 45	Penyata Jawatankuasa Pilihan Khas Kewangan dan Ekonomi mengenai Perkembangan Kewangan Islam dan Hala Tuju Industri Halal di Malaysia	10 Disember 2024
ST. 178	Laporan Tahunan dan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Wilayah Pembangunan Iskandar (IRDA) Bagi Tahun 2022	10 Disember 2024
ST. 243	Laporan Tahunan dan Penyata Kewangan Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) Bagi Tahun 2023	10 Disember 2024
ST. 244	Laporan Tahunan dan Penyata Kewangan Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam (SWCorp) Bagi Tahun 2022	10 Disember 2024

****UCAPAN-UCAPAN
(PERATURAN MESYUARAT 17)
(KAMAR KHAS)**

Ahli Yang Berucap	Tajuk Ucapan	Menteri Yang Bertanggungjawab
<p style="text-align: center;">YB Puan Young Syefura binti Othman (Bentong)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isu Perpaipan Yang Uzur di Janda Baik 2. Penyelarasan Penyelenggaraan Longkang 	<ol style="list-style-type: none"> 1. YB Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air 2. YB Menteri Kerja Raya
<p style="text-align: center;">YB Tuan Roslan bin Hashim (Kulim Bandar Baharu)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Menaik Taraf Pusat Kesihatan Kulim, Klinik Desa Badlishah dan Klinik Desa Sedim di Parlimen Kulim Bandar Baharu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. YB Menteri Kesihatan

** Ucapan Di Bawah Usul Berkenaan Perkara Tadbir Kerajaan (Peraturan Mesyuarat 17)